

УВОД

Началото на 21 век се характеризира с безкрайни икономически кризи, включително екологични катастрофи и изменение на климата; продължаващи световни финансови кризи; увеличаване на бедността, половото, доходно и расовото-етническо неравенство; и с корупция на правителствата, поради концентрация на богатство. Дори икономическите добре хора имат затруднения в постигането на благополучие, поради на оскъдения начин на живот, изолацията от други и поради липса на смисъл или цел, широко разпространено чувство за несигурност и унищожаването на семейните и общностните системи за подпомагане.

Наистина е забележително, че сред тези ясни неуспехи в икономиката липсват предложения и дебати за нови и по-добри икономически системи. Този провал на въображението може да се припише на хегемонията на основната икономическа мисъл, "неокласическата" икономика, която доминира учебниците и дискурса на икономика в САЩ и Европа. Неокласическите икономисти твърдят, че капиталистическата система - основана на максимизация на полезността и мотива за печалбата – е най-добрият начин за организиране на икономиката, защото ефективно използва егоизма, присъщ на човешката природа за по-доброто на всички. Нуждаем се от "невидимата ръка на пазара", твърдят те, включително икономическа йерархия и неравенство, за превръщане на "войната на всички срещу всички" на Хобс в динамична, продуктивна икономика. Пазарът използва егоистичната, конкурентна човешка природа, за да служи за общото благополучие. Както британският премиер Маргарет Тачър е провъзгласила през 80-те години на XX век, "Няма Алтернатива" (There is no alternative, TINA).

Основната икономика дефинира безкористното, неетично поведение на потребителите и фирмите като "рационално" и "ефективно" съответно. Тя защита пазари на "перфектна конкуренция", където потребителите реагират на недостига не чрез споделяне, а чрез взаимно облагодетелстване на предполагаем идеал "Равновесие", където "доставеното количество е равно на количеството, което се търси." Фактът, че тези, които са принудени да се оттеглят, поради недостатъчни доходи изчезват, като гладът и бездомността могат да бъдат често срещани при "равновесие" и те се пренебрегва в повечето учебници.

Това, което основната икономика признава за икономика - "рационално поведение", т.е. материалистични, конкурентни потребители и работници и мотивирани от печалба предприемачи и фирми - е само върхът на айсберга. Други, по-здравословни, по-справедливи и по-устойчиви начини за "правене на икономика" - въз основа на

смесване на личния интерес и конкуренцията с грижата за другите и планетата – вече съществуват в рамките на пазарната икономика, заедно с капиталистически такива. Тези други икономически практики и институции включват кооперативи от всякакъв вид, споделяща икономика, социални предприятия и социално отговорни предприятия с нестопанска цел. Тези практики остават невидими за повечето основни икономисти, защото те не пасват в основния мироглед и се сблъскват с неговите предположения. Въпреки това те са обект на нарастващ интереса от прогресивни икономисти и социални активисти по целия свят, които я наричат "солидарност", "нова икономика" или "икономика на общността".

1. Драстичните промени водещи до новата икономика.

Драматичният спад в разходите за информация и комуникация, съчетан с повишената глобализация, променя характера на компаниите, промишлеността, пазарите и икономиките.

Една информационна икономика е тази, в която съществуват икономии от мащаба и предимства, които могат да доведат до растеж на големите компании с доминиращ пазарен дял. Глобализацията е довела до придобивания, съюзи и сливания в много отрасли, като е намалила броя на независимите производители по целия свят. Този процес се улеснява от намаляването на разходите за комуникации. Разходите за взаимодействие възникват, когато хората работят заедно за производството, обмена и разпространението на стоки и услуги до крайните потребители. Новите технологии рязко намаляват тези разходи за взаимодействие, като дават възможност за увеличаване на производителността и координиране на дейностите по цялата верига на добавена стойност по целия свят.

В същото време новата икономика е свързана с все по-голямо значение на малките иновативни компании и широко разпространеното схващане, че има повече конкуренция, не по-малко. Намаляването на разходите за взаимодействие позволява на новите участници, които имат конкурентно предимство в дадена точка от веригата на стойността, да се конкурират директно. Съществуващите компании и индустрии могат да загубят пазарите и рентабилността си, ако не се адаптират към новата конкурентна среда. Дори компаниите, които са развили своето предимство да бъдат първи в своя отрасъл и да при притежават големи пазарни дялове в технологичните сектори, могат да се възползват от аутсорсинга на своите дейности в областта на НИРД и иновациите. Те